

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного економічного аналізу і фінансів

Затверджено
на засіданні кафедри міжнародного
економічного аналізу і фінансів
факультету міжнародних відносин
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2024 р.)

Завідувач кафедри доц. Юрій БІЛЕНКО

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ І БАНКІВСЬКА СПРАВА»,
що викладається в межах ОП «Міжнародні фінанси» другого
(магістерського) освітнього рівня вищої освіти для
студентів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Назва дисципліни	Фінанси і банківська справа
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 19
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Факультет міжнародних відносин, кафедра міжнародного економічного аналізу і фінансів
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 29 Міжнародні відносини спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Викладачі дисципліни	Лапчук Богдан Юрійович, к. е. н., доцент кафедри міжнародного економічного аналізу і фінансів
Контактна інформація викладачів	bohdan.lapchuk@lnu.edu.ua, blapchuk@gmail.com
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекційних і практичних занять за попередньою домовленістю з навчальною групою (можливе проведення консультацій он-лайн на платформі Google Meet, Zoom або Microsoft Teams).
Сторінка дисципліни	https://intrel.lnu.edu.ua/course/finansy-i-bankivska-sprava
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Фінанси і банківська справа» є нормативною дисципліною для освітньої програми «Міжнародні фінанси» зі спеціальності «Міжнародні економічні відносини» для студентів 2-го року навчання на магістерській програмі. Курс повинен забезпечити здобувачів освітнього рівня магістр необхідними знаннями та навичками, які дозволять здійснювати аналіз та розуміти принципи функціонування фінансових та банківських систем.
Коротка анотація дисципліни	Курс «Фінанси і банківська справа» є однією із складових комплексу дисциплін, пов'язаних з вивченням проблем міжнародних фінансів. Передбачає 24 години аудиторних занять та 66 год. самостійної роботи (3 кредити ЄКТС). Актуальність курсу обумовлена тією роллю, яку відіграють фінансова та банківська системи на сучасному етапі розвитку суспільства у зв'язку із посиленням глобалізації та цифровізації світової економіки. У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів згідно з ОПП мають бути сформовані такі компетентності: Загальні компетентності (ЗК): ЗК2. Базові навички управління економічною інформацією ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК): ФК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку

	<p>національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.</p> <p>ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини</p> <p>ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.</p> <p>ФК6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.</p> <p>ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.</p> <p>ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації</p> <p>ФК11. Здатність визначати й оцінювати прояви фінансової глобалізації, функціонування міжнародних фінансових ринків.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення даного курсу є формування системи базових знань з теорії фінансів і банківської справи, засвоєння закономірностей функціонування банківської системи, основних інструментів впливу держави на діяльність банків.</p> <p>Завдання:</p> <p>а) ознайомлення з теоретичними засадами функціонування фінансової системи;</p> <p>б) ознайомлення з основами діяльності банків;</p> <p>в) ознайомлення з основними банківськими операціями;</p> <p>г) вивчення принципів функціонування банківської системи;</p> <p>д) ознайомлення з особливостями фінансового моніторингу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Простір-М, 2018. 298с. 2. Податкова система: навч. посіб./ за заг. ред. В.Л. Андрущенко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 485 с. 3. Миськів Г. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях): навчальний посібник. Львів: Растр-7, 2020. 272 с. 4. Бюджетна система України: навч. посіб. в схемах і таблицях / С.В. Качула, Г.Є. Павлова, Л.В. Лисяк, О.В. Добровольська, Л.І. Катан. Дніпро: Моноліт, 2021. 332 с. 5. Новак Алойзи З. Основи сучасного банківництва. Навч. посібник: пер. з польської. Львів: Растр-7, 2017. 240 с. 6. Банківська справа: навч. посіб. / О.М. Колодізев, О.М. Рац, С.М. Киркач, К.М. Азізова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.

	<p>7. Банківська система: навч. посіб. / за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.</p> <p>8. Банківські операції: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2021. 226 с.</p> <p>9. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях: навч. посібник / уклад.: О.М. Гладчук, І.Я. Ткачук, В.М. Харабара. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 208 с.</p> <p>10. Фінансовий моніторинг: навч. посіб. / кол. уклад. за заг. ред. Е.О. Юрія. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2022. 304 с.</p> <p>11. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Пер. з англ. К.: Основи, 1998. 963 с.</p> <p>12. Лапчук Б.Ю. Депозитна доларизація в Україні у 2006-2022 роках // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. № 15. 2023. С. 43-48. URL: http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/321.</p> <p>13. Фінансове законодавство України. URL: www.rada.gov.ua.</p> <p>14. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: www.ukrstat.gov.ua.</p> <p>15. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>24 год. аудиторних занять, з них 12 год. лекцій, 12 год. практичних занять та 66 год. самостійної роботи. 3 кредити ЄКТС.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення курсу здобувач буде знати основні принципи функціонування фінансової та банківської систем та основні принципи функціонування комерційного банку; вміти аналізувати банківські операції; володіти інструментарієм впливу держави на банківську систему.</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.</p> <p>ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.</p> <p>ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.</p> <p>ПРН7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх</p>

	<p>стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.</p> <p>ПРН10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.</p> <p>ПРН13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.</p> <p>ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.</p> <p>ПРН15. Досліджувати й аналізувати моделі зростання національних економік, проводити порівняльний макроекономічний аналіз розвитку різних країн та регіонів світу для забезпечення валютно-фінансової стабільності та адаптації до глобальних фінансових криз.</p>
Ключові слова	Фінанси, державні фінанси, міжнародні фінанси, державний бюджет, фінансування дефіциту бюджету, державний кредит, кредитна система, банківська система, центральний банк, комерційний банк, небанківські фінансово-кредитні установи, фінансовий моніторинг.
Формат курсу	Очний (за необхідності у дистанційному форматі)
Теми	Див. Схему курсу нижче
Підсумковий контроль, форма	Письмовий/комбінований іспит в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Сучасні інструменти міжнародних фінансових ринків», «Державні фінанси зарубіжних країн», «Фондові ринки і цінні папери», «Фінанси та економічне зростання держав».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	Презентації, групові дискусії, індивідуальні завдання.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор (дошка), ноутбук, доступ до мережі Інтернет, загальнодоступне програмне забезпечення.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Контрольні заміри знань протягом семестру, дослідницький індивідуальний проєкт (презентація студентом власного дослідження на обрану тему): 50%. Іспит: 50%. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

	<p>Академічна доброчесність: дослідницькі проекти мають бути оригінальними, самостійним дослідженнями здобувачів. Порухення академічної доброчесності не толерується. Уся література, яку студенти не зможуть здобути самостійно, надається викладачем лише в освітніх цілях і не передбачає тиражування, вільного поширення чи передачі третім особам.</p>
Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)	<p>Питання для підготовки базуються на основі тем, обговорених в рамках занять, а також на основі самостійно опрацьованих студентами матеріалів.</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу

Тиж- день	Тема, тези, план	Форми діяльності (заняття) – лекція, семінар, дискусія, групова робота	Год
1	<p>Тема 1. Суть фінансів і фінансова система Суть фінансів. Фінанси у вузькому та широкому розуміннях. Функції фінансів. Фінансова система та її структура. Ланки фінансової системи. Управління фінансовою системою. Органи управління фінансовою системою держави.</p>	Лекція	3
2	<p>Тема 2. Державні фінанси і бюджетна система Суть та структура державного бюджету. Державні доходи. Джерела державних доходів. Державні видатки. Напрямки державного фінансування. Бюджетна система держави. Зведений та місцеві бюджети. Бюджетний процес.</p>	Лекція	3
2	<p>Тема 3. Способи фінансування дефіциту бюджету і державний борг Дефіцит та профіцит бюджету. Види дефіциту бюджету. Причини виникнення дефіциту бюджету. Способи фінансування дефіциту бюджету. Державний кредит. Види державного кредиту. Державний борг та його види. Проблема зовнішньої заборгованості.</p>	Семінар	3
3	<p>Тема 4. Фінансовий ринок Суть, структура та учасники фінансового ринку. Цінні папери та їх види. Акції. Облігації. Похідні цінні папери. Принципи біржової торгівлі. Основні ринкові індекси та кредитні рейтинги.</p>	Лекція	3
3	<p>Тема 5. Вільні економічні зони та офшорні операції Вільні економічні зони. Офшорні зони. Відмінності між ВЕЗ та офшорними зонами. Офшорні операції. Переваги і недоліки офшорного бізнесу. Проблема відмивання коштів. Боротьба з відмиванням брудних грошей.</p>	Семінар	3
4	<p>Тема 6. Структура банківської системи Поняття і структура кредитної і банківської систем. Сектори прямого і опосередкованого фінансування. Особливості банківської системи. Центральний банк. Комерційні банки. Спеціалізовані банки. Універсальні банки. Парабанківська система. Види небанківських фінансово-кредитних установ.</p>	Лекція	3

5	<p>Тема 7. Поняття комерційного банку Суть комерційного банку. Класифікації комерційних банків. Акціонерні та пайові банки. Основи організації комерційних банків.</p>	Лекція	3
6	<p>Тема 8. Пасивні та активні операції банків. Банківські послуги Власні ресурси комерційних банків. Статутний та резервний фонди. Залучені ресурси комерційних банків. Депозити та їх види. Кредитні операції. Поняття та види кредиту. Банківський кредит та його види. Інвестиційні операції. Сутність операцій з цінними паперами. Поняття банківських послуг. Типи банківських послуг. Поняття фінансового моніторингу. Фінансовий моніторинг в Україні.</p>	Семінар	3